

Diari de Balears digital

Dijous, 3 d'abril del 2008. Edició N. 3483

¿Necesitas cambiar de coche?

© Grup Serra.

Un llibreter, un «boom» literari, i una pregunta

Miquel A. Maria

Si sou gent lectora i un dia veniu per Ferreries, no deixeu de fer una visita a *Sa Llibreria*. Demanau per En Pere -o millor per en Perico, per no confondre'l amb son pare-, armau-li conversa sobre les vostres preferències literàries, i deixau que us passegi pels estrets corredors que separen les prestatgeries curulles i les taules on s'amunteguen els llibres. Boni segur que no us n'anireu amb les mans buides. I no per allò del compromís -ara que li he fet perdre temps, m'enduré qualque cosa-, sinó perquè en Perico és un d'aquells llibreters que tenen curiosament desenvolupats dos sentits: l'oïda i l'olfacte. L'oïda, perquè està a les antípodes del comerciant fenici que et vol encolomar una venda sigui com sigui. La conversa que pots tenir amb en Perico és d'anada i tornada. Li agrada que li expliquis quines han estat les teves lectures recents, què t'ha cridat l'atenció del tal o qual llibre, aquelles experiències de lectura que t'han entusiasmat, t'han commogut, o t'han descobert nous territoris de l'esperit. Però en Perico, deia, també té un bon sentit de l'olfacte: amb una estoneta de conversa, prest haurà captat les teves inquietuds i curolles, i et començarà a parlar de tal autor, o de tal títol, fent-te comentaris que t'estimularan molt més que la informació que duen la contraportada o les solapes dels llibres. Està clar que per a un poble de menys de quatre mil habitants com és Ferreries, tenir un llibreter com en Perico és un autèntic luxe.

Fa un parell de dies vaig entrar a *Sa Llibreria*, i en Perico estava ocupat amb un altre client. Servidor cercava un llibre per regalar. Passant per davant jo, en Perico es va fixar que tenia a les mans *El nen del pijama a ratlles*, de John Boyne, aquest conte-novel·la de tant d'èxit. No es va aturar -l'altre client l'esperava- però em va deixar anar, tot passant: *«ara hi torna a haver tot un "boom" de llibres sobre el nazisme i l'Holocaust»*. I mirau, justament havia decidit escriure l'article d'aquesta setmana sobre aquest tema, que em crida molt l'atenció. Fixau-vos en la gran quantitat de novetats editorials que omplen les llibreries i gaudeixen d'un gran èxit de públic: a més del llibre ja citat de Boyne, afegiu-hi, per exemple, *La lladre de llibres* (Markus Zusak), *Les benignes* (Jonathan Littell)... i molts d'altres, de qualitat i interès desiguals. Detinguem-nos amb el llibre que ens és més proper: el mereixedor del darrer premi Josep Pla, *La batalla de Walter Stamm*, del jove però ja consolidat escriptor pobler Melcior Comes.

Aquest «boom» de narrativa sobre la segona guerra mundial, i en particular sobre els horrors del règim nazi, genera moltes preguntes. Per què justament ara es produeix una revifada d'aquest tema? Per què torna a suscitar tant d'interès, plasmat tant en obres literàries com en pel·lícules, obres de teatre, i obres d'arts plàstiques? Segons el premi Nobel de literatura Imre Kertész, l'Holocaust i la tragèdia del nazisme no són un problema dels jueus, sinó un cop mortal als valors europeus; el que passa és que aquest tema, que ja ha estat objecte de reflexió per part dels intel·lectuals europeus més rellevants durant dècades, últimament s'ha popularitzat, s'ha estès a capes molt amples de la població, que es fan la mateixa pregunta: ¿com vam poder els europeus comportar aquest desastre? Compartesc amb Kertész l'explicació que dóna al fenomen que comentam però, modestament, discrep de la importància de la pregunta que planteja al final. Allò que valdria la pena seria que el «boom» cultural sobre l'Holocaust no ens dugués només a la pregunta sobre uns fets succeïts fa seixanta anys, sinó que ens dugués de tornada al present: ¿com és possible que, precisament pel caràcter de paradigma que ha adquirit l'Holocaust, avui la comunitat internacional -tots nosaltres, al capdavall- puguem continuar permetent les abominacions de l'estat d'Israel contra la població civil palestina, la vergonya d'Iraq, el tèrbol assumpte de l'Afganistan, o les tragèdies humanitàries de l'Àfrica, per posar alguns exemples? En fi... qui sap si darrere el boom mediàtic sobre l'Holocaust no hi ha, precisament, un interès per fer-nos girar la mirada cap al passat i, si pot ser, despistar-nos una mica. Sí, em podeu dir paranoic, no hi ha pega.

Miquel A. Maria. Escriptor.

Adreça: www.diaridebalears.com/segona.shtml?3483+6+200632

Copyright © Grup Serra.